

Foto: Stephen Paulli Andersen

Ikerasaarsummi atualeqqaarfik

Ulloq atualeqqaarfik qilanaarnartutut isingineqartarpoq. Sualuppoq upernaami allatsinikunut.

Qup. 2

1. Skoledag i Ikerasaarsuk

Første skoledag er en dag, der ses hen til. Størst er dagen nok for de elever, som blev indskrevet i foråret, og som nu endelig må begynde i skolen.

Side.3

Undervisning og læringsmål

I folkeskoleforordningen af 2002 blev målene for undervisningen præciseret

Side. 5

Uddannelses- og praktikophold i Danmark under lærer- uddannelsen

Lærerstuderende Inger Jeremiasen har sammen med sine tre studiekammerater været i Danmark på uddannelsesophold under læreruddannelsen.

Side. 7

Atuartitsineq aamma ilikkagassatut anguniakkat

Meeqqat Atuarfiat pillugu peqqussummi 2002-meersumi atuartitsinermi anguniakkat er-sarissarneqarput

Qup.4

Qallunaat Nunaanni sulineramik ilinniarnermillu misiliineq

Ilinniartitsisunngorniaq Inger Jeremiassen allanik ilinniaqatiminik ilaqarluni Qallunaat Nunaanni ilinniarnerni atatumik sulilluni ilinniarnarlunilu misiliivoq.

Qup.6

Ikerasaarsummi atualeqqaarfik.

Ulloq atualeqqaarfik qilanaarnartutut isingineqartarpoq. Sualuppoq upernaami allatsinikunut.

All.: Stephen & Monika Paulli Andersen

Foto: Stephen Paulli Andersen

1 klassit kisimiillutik klasseqartarput peqaariiginnaallutik, kisianni allatsittoqareeraangat allatsinnikut pulaarnissaminut 1 klassinut tikilluaqqusaasarput, taamaammatt allatsereeraangata 0-klassinik taajuuteqalertarput; Ukiorli kingulleq, atuarfik pingasunik klasseqarpoq allatsittullu tallimaangamik pulaartarnissaannut inikilliorneq pissutingalungu pisinnaasimangiilaq. Pissutaaqataavortaaq 1, 2 aamalu 3-klassit atuaqatingiikkamik ukioq taanna 0-klassillu 3-klassit atuaqatingiissallutik imminnut naleqqutinngimmata.

Atuartut anginerit aamma atualeqqinnertik iluarisarpaat ilaasa mumingangerat aaqqittarmat, aasakkut atuanngifteqarnerup nalaaani ilai mumingasaramik unnuakut uleqqanerani aalisartaramik ikiuillutik. Atualeqqikkaangamik unnuakut eqqumassarlutik kamalaatitillu eqqumaqatingiittarnerat taamaalilluni assingiilertarmat.

Elinnilu unnuk atualeqqaarfik sioqullungu piareersaavungut, erfalasunik nivinngaalluta iikkanut allaffinnilu tikilluaqqum-

mik sanalluta. Ulloq nalliummat sila alianaqaaq anoraannuaq sallaattoq atuarfiup erfalasua kusanartumik inissippaa silalu silaannaritseqalungu. Seqineq kiappoq, atuafinnguarpullu inunnik nuannaartunik atualeqqartunut qatsererumasunik ulikkaavippoq. Naak ingalaat tamarmik ammangaluartut isersimaffipput kiaqaaq, sualuppoq arnanut kalaallisoortunut kiangunnaarpoq, taamaammatt katiterisimanagerput sukkanermik ingerlanneqarpoq. atuarfiup pisortaa tikilluaqqusivoq oqalungiarluni, erinarsoqatingiinneq pivoq nunaqarfillu siulittaasua oqalungiarpoq. Taassuma kingorna atuallertut assilineqaaqattaarput aammattaq angajooqaat aannakkuilu assilineqaaqattaarlutik. Atuarfimiinnerup kingorna atualertoortut kaffisortitsipput, katersortarfimmi aamma qaasaasooqarpoq nereqatingiinnermik ilalimmik, unnukut atuarfimi ilaqtariit ataatsit nereqatingiipput, unnummerulaartukullu katersortarfimmi ilaqtariit atualertoortut suleqatingiillutik qitimmi ammaapput.

Atuarlertunut soqutingininneq innuttaasuni annertummat aamma ersippoq atuarfik soqutingineqarnera. Tamanna iluarpoq angajooqaat akisussaaffeqatingingit singit atuartut atuarluarnissaannut pissarsiaqarluarnissaannullu.

Suli akissarsianut skemat KU-p immikkoortoqarfianiik atsiungassat tingunngilangut, kisianni ilinniartitsisut ilinniarsimasut pilersaarutit malillungit akissarsiasaat qaammammoortut tingoreeramikkat akuerineqarsimanissaat ilimangiinnarpangut.

Nuannaarutingeqaara sulii atuarfimi pisortaangama, KU-immikkoortoqarfialu suleqatingiinnerput pitsaavoq taamaammatt annilaangassutissaqanngilanga, kisianni iluassangaluarpoq atorfinga akuerisaareeraluarpat (normeret stilling) Soorlu skoleinspektørit artuarfinni annerusuniit normeret stillingeqartut. Taamatut kissaateqartarpunga annertunngikkaluartunik assersuutingalungu: Timelærinik ilinniartsitsuuteqarpungut pikkorissunik, kisianni iluassangaluarpoq ataasinnguamilluunniit ilinni-

arsimasumik kalaallimik meeqqat ilinniartitsisussaqaqarluarunik.

Atuartut 24-it atuarfillu mikivalaartumik sananeqarnera pissutingalungu ilinniartitsisut inissaraluarat klasseværelsitut atorparput. Allanilli periarfissaqassangunarpoq: Aasaanerani nunaqarfiup allaffeeraa nuunneqarpoq, Ineq atorunnaarnikoq atuarfiup atorsinnaangaluaruniuk iluassangaluarpoq, atuartut depoti uffartarfillu gruppeqatingiinnermut atortariqaassanngikkaluarpaat.

Aasami atuarunnaarfeqarnerup siorna junimi sap. akunnera kingulleq pilersaaruteqatingiissutiilorpungut: Klassit sisamanngoqqinnissaat iluassaqaq Angusakka – tulluussakkamik ikinngutaallualersimavoq. Pissanganarlunilu nalunalaassangunarpoq projektit tallimat piareersassallungit, atuartuutitta tamarmik ilikkangaqarfingissangamikkit suliaakkiissutillu suleriaatsitseriaasia (supervision) atorluarlungu. Aallartilluarnissaq pissanganaqaaq.

1. skoledag i Ikerasaarsuk.

Første skoledag er en dag, der ses hen til. Størst er dagen nok for de elever, som blev indskrevet i foråret, og som nu endelig må begynde i skolen.

All.: Stephen & Monika Paulli Andersen

Foto: Stephen Paulli Andersen

Atuarfiup pisortaa: Stephen Paulli Andersen kiisalu 1. Klassemi Ikerasaarsummi atualertut

De år, hvor 1. klasse undervises alene, får nyindskrevne lov til at komme på besøg; men sidste år var et 3-klasse-år, og da der blev indskrevet 5 børn, havde vi ikke mulighed for at tilbyde besøgsordning.

Første skoledag er en dag, der ses hen til af de større elever også. Midnatssolen åbner mulighed for at højvandtiderne kan bestemme livsrytmen, og da de fleste af de større elever giver en hjælpende hånd til fiskeriet, betyder første skoledag en overgang til søvn på nogenlunde samme tidspunkter – og flere muligheder for kammeratligt samvær.

Elin og jeg havde aftenen i forvejen gjort vægge og tavler lidt festlige at se på. Selve dagen var tilsmilet af en svag østlig vind, der lige akkurat havde kræfter til at gøre flaget smukt og luften tør. Solen lavede hedeølge med stor succes, og vores lille skolekapel fyldtes til bristepunktet af feststemte familiemedlemmer, som gerne ville fejre den betydningsfulde dag for 01'erne. Selvom alle vinduer var åbne på vid gab blev det uudholdeligt varmt – især for

nationaldragtklædte kvinder – så seancen fik et hurtigere forløb end sædvanligt: En velkomst og en tale af skolelederen, en fællessang og en tale af bygderådsforkvinden. Derpå var der fotografering af de nystartede, af deres forældre og deres bedsteforældre inden festlighederne fortsattes i hjemmene om eftermiddagen, i forsamlingshuset til spisning og kaffe. Om aftenen lavede en familie fællesspisning i skolen og senere samarbejdede de nystartede familier om en fest i forsamlingshuset.

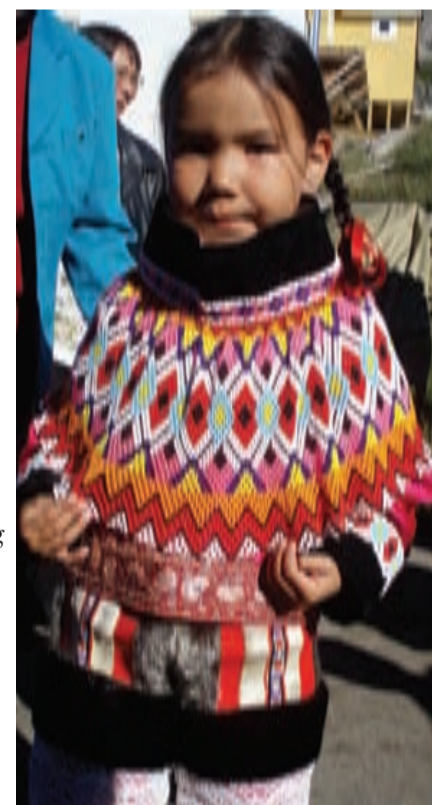
Den overvældende interesse som dagen fik, lover godt for det daglige arbejde, hvor vi skal samarbejde om at give eleverne de bedst mulige betingelser for at lære.

Vi har i skrivende stund ikke fået Akissarsiat-skemaerne retur med forvaltningens underskrift, men de uddannede lærere har fået en løn, der svarer til det planlagte, så den del af sagen er nok i orden. Som skoleleder er jeg også glad for, at jeg stadig bestrider funktionen. Jeg har et godt samarbejde med forvaltningen, så jeg har ikke grund til at være bekymret; men det ville nu være rart med en sikkerhed

på linie med den, inspektører har på de større skoler. Sådan er der så mange detaljer: Vi har gode, pligtopfyldende timelærere ansat; men det ville nu være bedre for elevernes udbytte hvis alle underviserne var uddannede. Ja, bare en enkelt uddannet grønlandsk lærer ville gøre en positiv forskel. 24 elever fordelt på 4 hold i en skole, der er bygget for lille betyder, at lærerværelset er inddraget til undervisning; men måske er der andre muligheder: I løbet af sommerferien er bygdekontoret flyttet. Vil skolen kunne få adgang til det forladte lokale, så eleverne ikke behøver at benytte depotet og badeværelset til undervisningsformål?

Sidste skoleår afsluttedes med en planlægningsuge. Det bliver herligt at få en 4-klasset skole igen. Det bliver rart at starte med Angusakka, der efterhånden er blevet en god, finpudset ven. Det bliver udfordrende at tilrettelægge de planlagte 5 projektarbejder med læringskonstruktionsmuligheder til alle og udnytte de i arbejdsformen indbyggede supervisionsmuligheder optimalt. Det bliver

spændende at komme i gang.

Ivalu 1. Klasse

Atuartitsineq aamma ilikkagassatut anguniakkat

Meeqqat Atuarfiat pillugu peqqussummi 2002-meersumi atuartitsinermi anguniakkat ersarissarneqarput

Allattoq: Bent Mortensen, Inerisaavimmi siunnersorti

Foto: Joban Reimer

Taamaalilluni alloriarfiup naam-massinerani atuartut fagini ata-asiakkaani suut pisinnaassaneraat ersarissunik innersuussuteqarluni. Ilikkagassatut anguniakkat atuartut qanoq pisinnaasaqarnissaannik sunillu ilisimasaqarnissaannik pinngitsoorani piumasagaataapput, inuiaqatigiinnit naatsorsuutigineqartut.

Ilikkagassatut anguniakkat ikiorsiullugit

Ilikkagassatut anguniagassat atuartitsinerup pilersarusiornerani ilinniartitsisunut ikiuutaasinnapput, taakkunanani anguniakkat suut anguniarneqassanersut nalunaarsorsimmata – taamaalillunilu fagini sammisassat ingerlatassallu assigiinnigitsut alloriarfiup naam-massinerani anguneqarsimanersut misissorneqarsinnaassammata. Taamatuttaaq ilinniartitsisup uppersarsinnaassavaa peqqussummi piumasarineqartut anguniarneqartullu naapertorlugit atuartitsineq ingerlanneqarnersoq. Tamatuma peqatigisaanik ilinnigassatut pilersaarutit ilikkagassatut anguniakkanik imallit aammattaaq atuartunut angajoqqanullu fagini sammineqartussatut naatsorsuutigineqartut ingerlanneqarsimaner-

sut anguneqarsimanersullu malinnaaffiginissaannut periarfissiipput.

Ilikkagassatut anguniakkat aamma immikkut anguniakkat

Ilikkagassatut anguniakkat alloriarfiup naam-massinerani anguneqartussatut suliarineqarsimmata, taakkua “minnerusunut” immikkoortiterneqassapput – immikkut anguniakkatut ilillugit, tassa atuartitsinermi pisinnaasassat periaatsillu ataasiakkaat sungiusarneqassapput, taakkumi pisariaqarmata ilikkagassatut anguniakkat anguneqarsinnaassappata.

Kalaallisut atuartitsinermit assersuut

Assersuutigalugu kalaallisut/nukarlerni ilikkagassatut anguniakkanik piumasarineqarpoq atuartut “qarasaasiami allassinnaallutillu titartaasinnaassasut aamma e-mailikkut nassissinnaassasut”. Ilikkagassatut anguniagaq taanna anguniagassanik minnerusunik amerlasuunik imaqqarpoq, atuartut atualeqqaarneranniit sammineqartariaqartunik. Siullermik ilikkagassatut anguniagaq sammisassanik angisuunik

marlunnik imaqqarpoq: allassinnaaneq aamma qarasaasiamik ilisimasaqarneq.

Allanneq kukkunani allassinnaaneq e-mailikkut allalluni nassissinnaanissami pisariaqarput. Taamatut pisinnaasaqalernissaq ilikkagassatut anguniakkani allaneereerpoq – aamma atualerlaanik atuartitsinermi pissusissamisoortumik ilaareerluni, tasanilu immikkut anguniakkat amerlasuut sammineqartariaqarput allassinnaaneq kukkuneqanngitsumillu allakkanik allassinnaaneq anguneqassappata. Tamatuma aappaata, tassa atuartut e-mailimik nassissinnaanissamik ilinniarnissaat, anguniakkanut minnerusunut aammattaaq agguataarneqartariaqarpoq. Siullermik atuartut atuarfimi qarasaasianik atuisinnaanissaq ilinniartariaqarpat. Atuartut qarasaasiami allannermut titartaanermullu programmit atorsinnaanissaat ilinniartariaqarpat. Tamatuma kingorna atuartut e-mailinik nassitsineq e-mailikkullu qanoq allagarsisoqartarnersoq ilinniasavaat. Taamaalilluni atuartut ilikkagassatut anguniakkat anguniarnerini anguniagassat immikkut ittut amerlasuut ilikkaqqartariaqarpat.

Atuartut pisinnaanerisa isiginiarneqarnissaat

Matumani pineqarpoq ilinniartitsisup atuartitani ima nalunngitsigisagai – ilaatigut Angusakka aqutigalugit – atuartut pisinnaasaat atuartitsinermini aallaavigalugit anguniakkat immikkut ittut aalajangiussinnaassallugit. Tamatuma kingorna – atuartut peqatigalugit – atuartitsinerup ingerlaqqinnissaani suna sammineqassanersoq atortussallu suut atorneqassanersut piareersarneqarsinnaavoq. Atuartup ilinniartitsisullu taamaalillutik ilinniarneq malinnaaffiginnaassavaat – qanorlu ilinniarnermi peqataatigineq nalilersorlugu – taamalu kingusinerusukkut ingerlaqqittoqarsinnaassamat atuartitsinermilu immikkut anguniakkat tulliuttut ingerlateqqinneqarsinnaaniassammata.

Undervisning og læringsmål

I folkeskoleforordningen af 2002 blev målene for undervisningen præciseret...

Af.: Bent Mortensen, konsulent Inerisaavik

Foto: Hector Lennert Sørensen, Itsi

Således at der for hvert fag kom helt præcise anvisninger på, hvilke mål eleverne forventes mindst at kunne ved trinnets afslutning. Læringsmålene er obligatoriske krav om, hvad samfundet forventer, at skolen har lært eleverne – af færdigheder og viden.

Læringsmålene – en hjælp

Læringsmålene kan være en hjælp til undervisningsplanlægningen for lærerne, da det er tydeligt angivet, hvilke mål, man skal arbejde efter – og dermed har man også mulighed for at kontrollere og sikre sig, at de forskellige emner og områder inden for fagene er nået ved trinnets afslutning. Herved kan læreren også få en dokumentation for, at undervisningen følger forordningens krav og intentioner. Samtidig giver læreplanen med læringsmålene også en mulighed

for eleverne selv og deres forældre at følge med i, om det forventede stof i fagene er gennemgået og nået.

Læringsmål og delmål

At læringsmålene er udformet som de endelige mål ved afslutningen af et trin betyder, at disse skal opdeles i mindre ”bidder” – en slags delmål, hvor undervisningen går ud på at øve enkelte færdigheder og teknikker, som er nødvendige for at nå frem til det endelige læringsmål.

Eksempel fra grønlandsk

Fx finder man et læringsmål i grønlandsk/ungstetrinnet, som kræver at eleverne ”kan skrive og tegne på computer og sende e-mails”. Dette læringsmål indeholder naturligvis mange mindre mål, som man lige fra elevernes

skolestart er nødt til at arbejde med.

For det første indeholder læringsmålet to store områder: skrivning samt computerkendskab. Skrivning og stavning er en forudsætning for at kunne sende skrevne e-mails. Disse færdigheder er dækket af andre læringsmål – og en naturlig del af begynderundervisningen, hvor der bliver arbejdet med mange delmål for at opnå både skrive- og stavefærdigheder. Den anden del, hvor eleverne skal lære at kunne sende e-mails må ligeledes opdeles i mindre mål. Først skal eleverne introduceres i skolens computer. Eleverne skal lære at kunne anvende funktionerne i skrive- og tegneprogrammer. Og endelig skal eleverne lære at sende og modtage e-mails. Der vil således være mange mindre mål, for at eleverne er nået til det endelige læringsmål.

At ramme elevernes niveau

Det handler om, at læreren kender sine elever så godt, - bl.a. gennem Angusakka - at undervisningen kan ramme netop det niveau, eleverne er på, så læreren kan sætte delmålene. Derefter kan man – sammen med eleverne – planlægge hvilket stof og materialer, man skal bruge til den næste del af undervisningen. Hermed har både eleven og læreren mulighed for at følge læringen – og vurdere om man er med – så man senere er klar til at fortsætte med det næste trin og de næste delmål i undervisningen.

Qallunaat Nunaanni sulinermik ilinniarnermillu misiliineq.

Ilinniartitsisunngorniaq Inger Jeremiassen allanik ilinniaqatiminik ilaqarluni Qallunaat Nunaanni ilinniarnermi atasumik sulilluni ilinniarniluni misiliivoq.

All.: Hector Lennert Sørensen

Nunatsinni meeqqat Danmark-milu meeqqat atuarnissamut piareersimassusaat qanoq ippa?

Danmark-miinninni meeqqat aturfianni suliffimmik misiliininni misigisakka takusakkalu imatut oqaatigilaassavakka. Siullermik soorunami uannut nalorninaqqaarpoq suna nalunassuseq (niveau) iserfigissanerlugu atuartunut atuartitassannut atussanerlugu, atuartut piareersimassusaat eqqarsaatigalugu. Malittarisassalli misisuaataarnerisugut ilinniartitsusullu attaveqarfigisama oqaloqatigilluarnerisugut uannut ersarissineruvoq atuartut sumi inissisimanerat. Miisiliinermalu ingerlanerani sulitakusinnaanerulerpara sutigit kalaaliaqqat qallunaajaqqallu piareersimassusaat assigiinngissuseqartut. Soorlu nalunngisatsitut kalaaliaqqat tamarmiunngikaluartut atuariatornissaminut piareersimasarnerat ilaatigut annikiginarsinnaavoq. Tassami ilinniagassaminik suliaqarsimanatik atuarfimmu takkutiinnartartut amerlaginarput. Taamaasillutik atuarnermut tunniusimanerat annikinnerusartoq malunnarami. Kisiannili taamatut oqarnera aamma aappaatigooqartippara, tassami Nuuk kisiat misilittagaqarfigingakku sineriillu misilitagaqarfiginagu. Taava eqqarsaatigiuminaalluni qanormita ippa klassi ingerlalluarnerusoq ingerlallugu. Kisianni soorumi atuartut ilaqartarput atuarnissaminut piareersimalluartut, ajoraluarmilli amerlagisassaanatik. Qallunaat Nunaanni sulineri misilittakkatit qanoq eqqaasinnaavigit? Danmark-mi misilittakkat, kalaaliaqqanik misilittagaqarfigisannit qallunaajaqqat atuartitarinikusakka allaanerulluinnarput. Tassa pinngitsoqaratik angajoqqaaminut isumagineqarluartuupput, taamaasillutik atuarnertik tunniusimaffigilluarpaat. Atuariartortarput tamarmik ullormut atuartitsivigineqartussamut piareersimallutik, suliaassanullu tigusinissaminut piareersimallutik. Tamanna assut uannut ilorrisimarnarpoq, tassami ullormut pilersaarutit amerlanerpaat angumerisinnaasarakkat ajunngitsumillu

naammassisarlugit. Soorunami ataasiakkaaqarpoq malinnaasinnaagaluarlutik peqatimminnit piginnaasaat annikinnerulaartut, ikiorneqarluoqigamilli malinnarusartut. Taamatut annikitsumik atuarnermut piareersimasarneq eqqaalaarpara. Nunarput qimallugu ilinniarnermi misigisat qanoq issinnaaneri ima oqaatigai: Danmark-miinninni nuannersorpasuaqqaq, soorunalumi aamma ilungersunartortarputtaaq. Siullermik eqqaalakka ilungersunartortai. Tassa ilinniarneq aallartimmat ilungersunartortaqalaatsiarami kalaallinut uatsinnut danmark-mut ilinniarnermik ingerlatsiartortunut. Tassa aallartikkatta atuarfik annerusumik uatsinnut ilisaritinneqanngilaq, taamaattumillu atualeratta klassisagut amerlasooriarluta nassarineq ajulertarlutigit. Taamaasilluta sap.ak.siulleq atuaqatissagut naapinngitsoorpugut tammartaajarnersuarput pisuulluni. Ilami ilinniartitsisut attavigisartakkagulluiniit pissarsiarineq ajornarsigamik tiimeqqaattaarlutik pissarsiasaasanninnamik. Atuarfillu angingaarmat imaaliallaannaq ujjakkat nassaarisassaasanatik. Tamanna qaangiummat skolekom-ip atorissaa ilungersunartut tulleraat. Skolekom taanna qanoq atorneqartartoq aamma nassuiaaneqanngilagut, maanami Nuummit atortakkatsinnit allaanerulluinnarmat qanoq atoriassanerlugu tamatta sisamaasugut nalornissutigaarput. Sunaaffali ilikkarniaratsigu. Atuarnitsinnut tunngatillugu imatut ilungersunartoqanngilaq, aatsaalli upernaq nallermat ilungersunartut takkuttalerput. Tassa Nuummiit suliaassanik soraarummernissarput pillugu tunineqartalerpugut, piffissamilu tamatumani aamma Danmark-mi atuarfigisatsinni soraarummeernissaq pillugu suliaassanik tunineqartarluta. Piffissaq taanna tamaviaarnarpoq, marloriaammimmi soraarummeerutissanut tunngasunik suliaqaleralaratta. Kingornali Nuummut attaveqqaattaarnitta kinguneranit soraarummeerussutissat Nuuminngaaneersuinnaat suliarisussanngorpagut Jellingimi soraarummiissannginnatagoq, taamaasilluni ulapissuaarneq an-

nikillivoq ulapinnerinnangorluni. Aallarteqqaaratta ilungersunartut ilaallatsiarpoq oqallittunut ilaajuarniarsarineq. Tassa sapinngisamik immiut piunaffigivunga tiimeqarnerit tamaasa annikikaluumilluunniit oqaaseqartassalunga, taamaasillunga klasseqatinnut akuliunniarnera uannut ajornannginaarniassagakku. Ilami oqallikkaangamik, eqqarsarnarluni qaqagutoq oqarluga, tassali oqallittangaarmata oqaaseqalaarsinnaanera piffissarsiuttariaqartarlugu. Taavalu sumiorpalunnerat ilaatigooriarluni sakkortusinnaasarmat ilaatigut oqaasiisa ilaat paasinngitsoortarpakka allaat, taamaasilluni atuarnermut malinnaalluarnissara pingaaruteqartarpoq. Sivitsormalli sungiukkiaartorpara "rytmeianut" ilanngukkiartuaalerpunga, iserfigillugulumi. Atuaqatiigiit imaluunniit gruppeqatigiit amerlasarnermik aallaqqaammut oqaaseqarniarneq ittoornakuluppoq. Tassami ukiut pingajussaartuni fysikkeqataarsapunga, ukiut aappasaartuni taakani fysik ilaanngimmat. Timersornermi ukiut aappasaartuni ilaavunga, aamma taakku amerlaqaat iserfiginiangassaallutillu. Pædagogik-imi psykologiimilu gruppi ataaseq malinnaaffigaara. Erinarsornermi gruppi aamma allarujussuaq peqataaffigara. Matimatikkimi gruppi aamma alla. Taamaattumik sungiussiniarneq aallaqqaammut uannut imaannaanngeqaaq, ilaatigut ilungersunalaarsinnaalluni. Unammillernartua unaavoq. Nalunassuseq (niveau) Nuummit atuarnitsinnit qaffasinnerujussuaq atornerqarpoq. Tamannalu assut iserfiginiarnera imaannaanngeqaaq, sungiusimasamimmi qaffasinnerungaatsiarami, taamaasilluta sisamaalluta tamatta tamanna sungiunnaqqaarparput. Atuaqatiannit ilassineqarluarnera uannut assut iluaqutaavoq, tassami alla ukioq ataaseq taakaneeqatigisama misigisai aamma allaanerungatsiarput. Ilimagaaralu uanga ammaniarnera iluaqutaasimasooq, aapparissammami atuaqatitaani iluamik iserfiginngitsoornerarpai, aammami pissusaat uatsinnut naleqqiullugit allaaneroqigamik, taamaattumik naleqqussarneq pingaaruteqarsimavoq pulaffigisangaanni. Atuaqatitaakkalu atal-

lualeriaratta atuarfimmu atuarfilla avataani ataatsimoortarnigut annertusiartorput, tammannalu uangaalluni assut nuannerpoq. Allaat aallalerama uninngaqqusiinnaaraluarput ungallutik, uffa aapparissara angerlarnissamimut qilanaartoq. Taamaasilluta misigisangut assigiinngingaatsiarput.

Danmark-mi ulluinaq atugassarititaasoq, sunalu inuttut ilikkarnarpa? Atuaerernerup kingorna atuaqatikka ilagillattaasarpakka nereqatigalugit pisiniaqatigalugit nuannaarsaqatigisarlugillu. Tamassuma aamma kinguneraa qallunaatut oqalunniarnerma eqaallinerunera. Kolligiani ineqateqarpugut aamma nunanit allaninngaanneersunit uatsitulli Jellingimi misiliisunik. Allaqqaammut ukiup affaa Ungarnermioq ineqatigaara. Ukiullu affaata sinnera Franskeq ineqatigalugu. Ineqatigiilluta tuluttut oqaluuttarpugut, assullu tuluttut oqalunniarnermut aamma sungiusaataangaatsiarpoq. Angerlarsimaguma tuluttut, atuaruma qallunaatut, kalaaleqatiga ilagigukku kalaallisut. Oqaatsinik assigiinngitsunik assut atuarpoq, tamassumalu kinguneraa kalaallisut oqalunniarnerma kutannerruleraluarnera, ilami akoorinermik kutannarsisarami. Kisianni nuaneqaaq. Oqarsinnaavunga danmark-miinnera oqaatsinik arlalippassuarnik ilinniutigaara, inuttullu namminiissuseqarneruneeq aamma misilittagaqarfigilerluarlugu, aammalu immiut akisussaassuseqasuseq annertuumik misigaara.

Suut ilanngukkusussinnaavigit? Ilanngukkusutakka uattut angalarusuttunut paasititsissutaasinnaasut. Pingaaruteqarpoq sivisuumik najugaq qimallugu ilinniagaqarniaraanni inuttut periarfissat ammaffiginissaat ammasuunissaq naleqqussarnissarlu. Inooriaatsigummi assigiinngeqaat, taamaattumik pingaruteqarluinnarpoq eqqarsaatigissallugu inuunerup qanoq ingerlannissaa, oqinnerussusaq ugartorniaranni. Taamalu naggasiivoq: Inger Jeremiassen

Uddannelses- og praktikophold i Danmark under læreruddannelsen

Lærerstuderende Inger Jeremiassen har sammen med sine tre studiekammerater været i Danmark på uddannelsesophold under læreruddannelsen.

Af: Hector Lennert Sørensen

Vi har interviewet hende om, hendes indtryk og oplevelser under opholdet.

Hvordan er børnenes skoleparathed i Grønland og i Danmark?

Jeg vil fortælle lidt om mine indtryk og erfaringer under min praktikperiode i folkeskolen i Danmark. I starten var det selvfølgelig svært for mig at finde niveauet hos eleverne med hensyn til elevernes modtagelighed for undervisning. Men efter nøje gennemgang af undervisningsmål og efter samtaler med mine praktiklærere stod elevernes niveau mere klart for mig. Under praktikopholdet blev det mere klart for mig at skelne forskellen mellem danske elever og grønlandske elevers modtagelighed for undervisning.

Som bekendt synes man i almindelighed, at alt for mange grønlandske elevers modtagelighed for undervisning ligger alt for lavt. Det er jeg enig i, efter mine erfaringer under mine praktikperioder i Nuuk. Der er jo alt for mange elever, der bare møder op i skolen, der ikke har lavet deres lektier. På denne måde bliver disse elevers interesse for skolen også svækket. Men jeg vil hertil nævne, at jeg kun har erfaringer fra Nuuk og har således ikke noget kendskab til andre byers skoler på kysten.

Tilfældigvis har jeg under mine praktikperioder kun haft klasser, hvor der er stærkt omsorgs- svigtede børn. Og jeg har ingen erfaringer med en velfungerende klasse. Men der er selvfølgelig nogle elever, som er parate til at modtage undervisning, men de er i mindre tal.

Hvad er dine erfaringer under din praktikperiode i Danmark?

Mine erfaringer med eleverne i

Danmark er helt anderledes end mine erfaringer med grønlandske elever. Danske elever har stor opbakning fra hjemmet og har dermed stor interesse for deres skolegang. De er modtagelige for undervisning, når de møder i skolen og er klar til at løse opgaverne. Sådanne forhold har været godt for mig, fordi jeg på denne måde kan realisere mine planer for dagen, på en tilfredsstillende måde. Der er selvfølgelig enkelte elever, der har mindre evner end deres kammerater, men disse elever blev godt hjulpet og der blev sørget for, at kunne følge med i undervisningen.

Erfaringer fra et uddannelsesophold uden for Grønland

Der er dejlige og til tider hårde og udfordrende oplevelser under mit Danmarksophold. Jeg har oplevet gode oplevelser, men der er også selvfølgelig store udfordringer. Lad mig starte med det sidst nævnte.

Det har været svært for os grønlandske studerende at starte på seminariet i Danmark, fordi vi blev, for det første, ikke vist rundt på seminariet, og vi havde svært ved at finde vore hjemklasser og skønt vi spurgte andre studerende om disse klasser, vidste de ikke noget, så stor var skolen. Så det lykkedes ikke for os at finde vore hjemklasser i den første uge. Vi kunne heller ikke træffe kontaktlærerne, der havde timer andre steder og det var svært for os, at finde personer på en så stor skole.

Det var også svært at lære programmet SkoleKom på Internettet og da det var et anderledes program end det vi kender fra Nuuk var det svært for os fire studerende i starten, men vi fik de lært og brugte programmet meget. Vores deltagelse i klassen var ikke så svær, men i forårsmånederne begyndte vi at modtage eksamensopgaver fra Nuuk, samtidig med at vi også modtog eksamens-

opgaver fra klassen. Det var en svær tid, hvor vi begyndte at lave alle de opgaver vi modtog. Men efter flere kontakter til Nuuk blev det besluttet, at vi kun skal lave opgaverne fra Nuuk og at vi ikke skulle til eksamen i Jelling. Vi fik på denne måde mindre travlt. I starten var det også svært at deltage i diskussioner. Jeg havde pålagt mig selv til, at jeg skal sige noget hver time, bare sådan lidt, således at jeg bedre kunne integrere mig i klassen. Når der var diskussioner i klassen blev der talt meget og det var svært for mig at finde øjeblikke, hvor jeg kunne sige noget. Nogen gange kunne jeg ikke forstå de andre studerende, der har en stærk accent og det krævede stor koncentration i starten. Senere lykkedes mig at finde deres "rytme". Jeg var i starten flov over at sige noget i en så stor klasse eller gruppe. Jeg deltog hos tredje års studerende i fysik, fordi anden års studerende som jeg fulgte med ikke havde fysikelever. Jeg deltog hos anden års studerende i idræt og det var en stor gruppe, som jeg skulle lære at kende. Jeg var også i en anden gruppe i pædagogik/psykologi og var med i en helt anden gruppe i sang/musik og endelig i en anden gruppe i matematik. Det har derfor været svært for mig i starten at integrere mig for alle disse grupper. Det har været udfordrende, fordi niveauet er meget højere end det vi har i Nuuk, og det har været svært for os fire studerende fra Grønland til at tilpasse os til det høje niveau.

Den positive modtagelse jeg fik fra andre studerende, har været en stor hjælp for mig, for jeg ved at min studiekammerat havde andre oplevelser under opholdet. Jeg tror, at min åbenhed har været til stor gavn for mig, for min studiekammerat ikke havde blandet sig i klassen, de har også helt andre normer end os. Det er derfor vigtigt, at kunne tilpasse sig. I takt med min gode integration i klassen, deltog jeg også meget i gode

stunder med andre studerende på skolen og i fritiden, til stor glæde for mig. Der var endda flere der opfordrede mig til at blive i Danmark. Mens min studiekammerat glædede sig til at komme hjem. Så vi havde helt forskellige oplevelser af opholdet.

Hverdagen i Danmark og på hvilke områder udvikler man sig?

I min fritid deltog jeg i mine studiekammeraters forskellige gøremål, så som at spise sammen med dem, gik på indkøbture med dem og i andre festlige sammenkomster. På denne måde udviklede jeg mine danskkundskaber. På kollegiet delte jeg værelse med andre udlændinge, der var på uddannelsesophold, som mig, i Jelling. I første halvår delte jeg værelse med en fra Ungarn og i sidste halvår med en fra Frankrig.

Vi kommunikerede hinanden på engelsk, når vi var hjemme og det har været til stor hjælp for mine engelskkundskaber. Jeg talte engelsk, når jeg var hjemme, talte på dansk i skolen og når jeg var sammen med en landsmand, talte vi på grønlandsk. Så man bruger andre sprog meget, dette resulterede i, at mit grønlandske sprog blev en smule svækket. Men det var dejligt at bruge disse forskellige sprog. Så man kan sige, at jeg har udviklet mig meget sprogligt under mit Danmarksophold og min selvtilid og selvværd udviklede meget under opholdet.

Andre ting du vil nævne?

Jeg har noget at sige til dem der ønsker et uddannelsesophold i udlandet. Det er vigtig at være åben for mulighederne og til at tilpasse sig hurtigt, når man skal være på et uddannelsesophold i en længere periode, fordi vore levemåder er meget forskellige, slutter Inger Jeremiassen.

Ukiunik 40-nngortorsiortoq

Jarl Jensen nunatsinni atuarfeqarfimmi ilinniartitsisutut, pisortap tulliatut,

pisortaanertullu sulinermini ukiunik 40-nngortorsiorpoq.

Af: Peter Von Staffeldt

Foto: Joban Reimer

Jarl Jensen

Illoqqortoormiut, nunatsinni atuarfeqarfimmi atuartsuuninut sulisimasunillu inuttut soqutigintut ukiorsuuninut ilisarisimaneqarpoq. Jarl Jensen ukiormanna 2007-imi aggustip aallaqqaataani meeqqat atuarfianut atatillugu nalinginnaanngitsumik angusaqarpoq – tassa ukiut 40-t ingerlatiinnarlugit atorfeqarami.

1967-imi

Jarl Jensen Danmarkimi ilinniartitsisutut soraarummeerpoq. Jyllandip avannaani ukiualunni ilinniartitsisooriarluni Nuummi ilinniartitsisunngorpoq ukiorsuuninut Atuarfik Samuel Kleinschmidtimi ilinniartitsisutut, pisortap tulliatut pisortamullu taartaasutut sunniuteqarlumik sulivoq.

Piffissami tamatumani

Jarl Jensenip kalaallit suleqatigisani namminersorerulernerlu nutaaq eqqunneqarpoq.

soq illersorlugit nunaqavissutut atorfeqartitaanissani toqqarpaa. Tamanna pisarneq malinnagu iliorneruvoq, piffissamimi tamatumani nalinginnaanaruvoq iluanaarnarullunilu tikisitatut atorfinitsitaanissaq.

Jarl Jensen pisortatut

imaluunniit ilinniartitsisutut ilinniartitsisut inaanni takunnigitsuugassaaninilu tusaanngitsuu-gassaangilaq, tassami meterit marlungajannik angissuseqarami nipitoorsuarmillu oqaluttarluni. Inuppalaartuuvuq inuppalaartuunermillu pingaartitsisuulluni taamalu ilinniartitsisut pisortallu akornanni ilisarisimaneqarlumillu tamatigullu nuannersunik eqqaamasalikkersaarsinnaasarpoo, minnerunngitsumillu nalliuttorsialaartoqartillugu nunatsinni atuarfeqarfimmi ilinniartitsisutut pisortatullu sulinerminit nuannersumik oqalualaassaqaartuannartarluni.

Ukiorsuuninut Nuummeereerluni

Jarl Jensen Qeqertarsuarmut nuuppoq kingornatigut Isortumut naggataatigullu Illoqqortoormiunut nuuppoq atuarfiullu pisortaaneratut atorfinilluni. Jarl Jensen ukioq atuarfiusoq naammat 2006-imi juulimi atuarfimmi pisortaanertut soraarinnngorpoq, taamaattorli 2006-imi aggustip aallaqqaataani ilinniartitsisunartut atorfinilluni. Tamanna atuartunit atuarfeqarfimmillu nuannaarutigineqaaq, tassami atuarfeqarfimmiut ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsileraangamik Jarl Jensen ikiukkumatusaqisoq saaffigisinnaajuannarpaat.

Jarl Jensen ilinniartitsisutut sulinermini atuartorpasut inaarutaasumik misilitsittarpai angusaqarlumillu atuartut tamakku ilarpasui assorsornermik aamma atuagarsornermik ilinnigaqartarput. Jarl Jensenip nunatsinni sulileqqaarnermini atuartitai maanna angutaapput arnaallutillu inersimasut ilarpasuiulu Nunatsinni, Danmarkimi nunanilu allani pisortatut angisuumillu akisussaaf-qarlutik atorfeqarput.

Atuarfimmi soraarnertut suleqataalluarnermi saniatigut, Jarl

Jensenip illoqarfimmi suleqataaffigisai ilaatigut tassaapput meeqqat sunngiffimmini ornittagaanni “Kutsadda”-mi siulersuisuni siulittaasutut sulineq, atuarfiup siulersuisuni ilaasortaavoq minnerunngitsumillu Illoqqortoormiuni kommunalbestyrelsimi ilaasortaalluni. Sunngiffini angerlarsimaffimmini ilaqtutani ilagalugit atuakkanik atuarnermut atortarpaa aamma atuarfeqarfimmi ukiorsuuninut tunniusimalluni sulinermini allattukkani eqqaamasanilu aqqis-suuttarlugit.

Illoqqortoormiut kommuniata atuarfeqarfialu Jarl Jensen kissaappaat atuarfimmi inuiaqatigiinnilu sulivut ukiorsuuninut suleqataassasoq.

40 års jubilæum

Jarl Jensen har 40 års jubilæum som lærer, viceskoleinspektør og ledende skoleinspektør i den grønlandske folkeskole

Af: Peter Von Staffeldt

Foto: Johan Reimer

Jarl Jensen

Ittoqqortoormiit, er et farverigt og mangeårigt bekendtskab af de fleste, som har gået eller arbejdet i den grønlandske folkeskole. Jarl Jensen rundede den 1. august i år 2007 et sjældent jubilæum i folkeskolens regi - 40 års ubrudt ansættelse.

I 1967

tog Jarl Jensen lærereksamen i Danmark, og kom efter få års ansættelse i Nordjylland til Godthåb, som det hed den gang, hvor han i mange år lagde en stor indsats på Atuarfik Samuel Kleinschmidt, som lærer, viceskoleinspektør og fungerende skoleinspektør.

Det var i den periode

at Jarl Jensen i solidaritet med sine grønlandske kolleger og det nye hjemmestyre valgte at få status som hjemmehørende. Et ukonventionelt skridt i de tider hvor det var mere almindeligt og lukrativt at søge status som tilkaldt.

Jarl Jensen er ikke en leder eller lærer

som bliver overset endsize overhørt på lærerværelset med sine næsten to meter i højden og tilsvarende oratoriske volumen. Et folkeligt og humanistisk menneske der er velkendt i lærer- og skole-

lederkredse, og altid har kunnet bidrage med et godt minde og ikke mindst en munter anekdote i festligt lag fra et langt og oplevelsesrigt lærer- og skolelederliv i den grønlandske folkeskole.

Efter mange år i Nuuk

kom Jarl Jensen til Qeqertarsuaq, Isortoq og sluttelig til Ittoqqortoormiit, hvor han rundede karrieren af som Ledende skoleinspektør. Jarl Jensen valgte gå på pension med udgangen af skoleåret i juli 2006, for allerede den 1. august 2006, at sætte sig bag katederet igen som almindelig lærer, til glæde for eleverne og skolevæsenet, som ikke går forgæves til Jarl Jensen efter en hjælpende hånd, når der er behov for en ekstra indsats.

Jarl Jensen har gennem sin lærergerning ført mange elever til afsluttende prøver med fine resultater, mange af disse elever har gennemført faglige og boglige uddannelser. Elever fra starten af Jarl Jensens tid i Grønland, er nu modne mænd og kvinder, som for manges vedkommender varetager ledende og ansvarsfulde stillinger i Grønland, Danmark og det øvrige udland.

Når Jarl Jensen ikke nyder sit meget aktive otium på skolen, udfolder han sit engagement som formand for bestyrelsen for

værestedet "Kutseta", medlem af skolebestyrelsen og ikke mindst som et aktivt medlem af kommunalbestyrelsen i Ittoqqortoormiit. Den sparsomme fritid bruges på en bredtfaavnende faglig og litterær interesse i hjemmet med familien, og redigering af mangeårige notater og erindringer fra et engageret og rigt liv i folkeskolens tjeneste.

Ittoqqortoormiit kommune og skolevæsen ønsker Jarl Jensen mange gode år endnu i skolen og det øvrige samfundsliv.

Skal du flytte til Danmark?

Eksklusiv lejlighed til leje i Skælskør med fuld udsigt over havnen. Fuldstændig nyistandsat, 4 værelser, 125 m² samt altan. Lejligheden udlejes til rolige lejere uden hjemmeboende børn eller husdyr. 7.000 kr. pr måned + forbrug. Yderligere oplysninger på tlf. (+45) 58 19 53 25 eller waal@mail.dk.

Niaqornaarsummi arpanneq Diskoløb 2007.

Af: Joban Reimer

Foto: Joban Reimer

Arfiningorneq 18. august Ni-aqornaarsummi, Kangaatsiap kommuniani, Diskoløb 2007 ingerlanneqarpoq. Peqataasut arlalissuupput ilaatigut Aasianit, Kangaatsiamillu ulloq taanna aquuteralaat arlalissuit arpakki-artortunik ilaasoqarlutik tikerarmata. Meeqqat aamma arlalissuit nuannisaaqalutik peqataapput, nuannerporlu takullugu arpanneq nunatsinni, qanoq timersuutitut ukiuni kingullerni, sulii amerliartu-innartut aallutarileraat. Ullunilu makkunani qasujaal-

lisarluni arpatsitsinerit nunarput tamakkerlugu atuarfippassuarni ingerlanneqarput, meeqqallu ilaata Kangaatsiami 1. klasemi atuartup Juliane-p oqaluttuup-paatigut nammineq qasujaalisarlutik arpakkamik aqut 2,5 km. pisuttartarlunilu arfinilieriarniuk nuannisarsimaqaluni; meeqqanik pinertuunik ilaqaratta nuannaqaaq.

Diskoløb 2007 i Niaqornaarsuk.

Lørdag d. 18. august blev Diskoløb 2007 afviklet i Niaqornaarsuk i Kangaatsiap kommune. Der var mange deltagere, da der den dag kom flere speedbåde med løbere fra både Aasiaat og Kangaatsiap. Der deltog også mange glade børn med stor entusiasme, og det er dejligt at se hvordan løb, i de seneste år, bliver praktiseret af flere og flere sportsudøvere.

I disse dage afvikles motionsløbene i skolerne over hele landets, og en af dem Juliane som går i 1. klasse i Kangaatsiap fortalte glad at hun havde det dejligt til motionsløbet og hun havde løbet og gået ruten på 2,5 km. seks gange; ja det er dejligt at der er stærke børn blandt os.

Foto: Joban Reimer

Diskoløb 2007 Niaqornaarsummi

Atuartut atualinnginnermi qeqertarsuup tunuani arpaliunnermut peqataasut amerlaqaat.

Foto: Johan Reimer

Niaqornaarsuk -mi 18 August 2007 seqinnarissuup ataani ingerlanneqarmat peqataasut makkuuput.

Meeqqat minnerit 5 tikillugit ukiullit Niviarsiaqqat 2.5 km nr 1.Tine Amassen Rafaelsen ASP 25.30 sek

Nukappiaqqani 500 m Nr 1.Thomas Petersen ASP 4.50 sek

Ilaqutariit pisuttuarnerat 2.5 km Thruine Amassen Rafaelsen / Utertoq Rafaelsen ASP 21.45 sek

-----

6-8 -nut ukiullit Niviarsiaqqat 2.5 km

Nr 1 Dorthe Jerimiassen Niaq 18.09 sek

Nr 2 Paarnannguaq Kaspersen ASP 20.14 sek

Nr 3 Arnarissoq Frederiksen Niaq 20.20 sek

Nr 4 Elisa Sandgreen ASP 21.10 sek

Nr 5 Julia Rosing ASP 25.40 sek

Nukappiaqqat

Nr 1 Ole Kristian Gjerulff Niaq 16.10 sek

Nr 2 Mikael Petersen Niaq 21.01 sek

Nr 3 Lars Ferdinand Frederiksen Niaq 21.50

9 -11 ukiullit Niviarsiaqqat

Nr 1 Maren Filemonsens Niaq 42.05 sek

Nr 2 Janne Steenholdt Niaq 43.19 sek

Nr 3 Ninni Jerimiassen ASP 44.29 sek

Nr 4 Nunni Petersen ASP 50.48 sek

Nr 5 Lea Marie Petersen ASP 58.08 sek

(Arnatsiaq Larsen ASP uniinnarpoq)

Nukappiaqqat

Nr 1 Jens Peter Bourup ASP 44.28

Nr 2 Johannes Karl Berthilsen Niaq 48.20

Meeqqat 12 - 13 ukiullit Niviarsiaqqat 5 km

Nr 1 Amalie Bourup ASP 31.29 sek

Nr 2 Pipaluk Bourup ASP 43.58 sek

Nr 3 Juaannanguaq Sandgreen ASP 44.27 sek

Nukappiaqqat

Nr 1 Aqqalunguaq Jensen Niaq 31.40 sek

Inuusuttuaqqat 14 -16 ukiullit Niviarsissat 10 km

Nr 1 Malu Olsen ASP 1.29.32 sek

Nukappissat

Nr 1 Angutinguaq Olsen ASP 1.12.48 sek

Inuusuttuaqqat Nivissat 16 km Nr 1 Jørgine Kruse NIAq 1.53.33 sek

-----

Arnat 10 km

Nr 1 Nuunu Dorph ASP 1.47.21 sek

Nr 2 Ajaaja Rosing ASP 1.47.22 sek

Nr 3 Arnanguaq Blytmann ASP 1.47.58 sek

Nr 4 Tuperna Petersen Kang 1.57.38 sek

Nr 5 Victoria Rafaelsen ASP 1.59.43 sek

Nr 6 Aaninguq Petersen Kang 2.04.18 sek

Mariane Sørensen ASP (Uniinnarpoq)

Angutit 10 km

Thomas Jerimiassen ASP 1.12.55

Niels Tørring ASP 1.18.10 sek

Angutit 16 km

Nr 1 Hans Rafaelsen ASP 1.12.44

Nr 2 Justus Frederiksen Iginiafik 1.17.57

Nr 3 Johannes (Unnu)Filemonsens

Kang 1.27.59

Nr 4 Inunguaq Larsen Niaq 1.32.58 sek

Nr 5 Jørgen Frederiksen Kang 1.35.08 sek

Utoqqasaat Arnat 10 km

Nr 1 Dorthea Siegstad ASP 1.48.52 sek

Nr 2 Katrine Kaspersen ASP 1.50.56 sek

Nr 3 Anna Reimer ASP 2.01.56 sek

Utoqqasaat Angutit 10 km

Nr 1 Karl Petersen Niaq 1.24.38 sek

Nr 2 Pele Gjerulff Niaq 1.54.14 sek

Tassa peqataasut tamarmik allanerluisarsinnaaneq sillimaffigeqqunarpoq,kisianni taamatut isikkoqassannguatsiarput.

Qujavugut ASP -mut kingumut minutsilersuutit atorsinnaagatsigik.Angusaqarluartarnissaannik kissaallugit Arpaqataasunut Qujavugut.

Diskoløb -mut Aqutsisut sinnerlugit

Thomas Petersen

Upernavik-mut paarnaqutitariarnej

Ole Reimerip Atuarfiani atuartut paarnaqutitariarnerat:

Allattoq: Hector Lennert Sørensen

Foto: Viggo Andersen

Silap atoruminarnera nalaarlulugu Ole Reimerip Atuarfiani atuartut paarnaqutitariarnerat ingerlanneqarpoq. Atuartut uki-oqatigiinngiiaartut klassit pingasut paarnaqutitariarnerat ullakkut taqualiornermik aallartinneqarpoq. Atuartut taqualiornerat nammineq qallersuutissanik toqqaasinnaaner- rat pingaartillugu ingerlanneqar- poq. Nukarliunerusut timiusianik rundstykkini taniinerat angajul- liunerusunut sanilliullugu kiga- annerulaarpoq. Pingarneruvorli taquassamik nammineq tanin- nissaat sungiusaatigimmassuk. Taqualiorneq naammassineqarmat toqqit annanniutillu atisakkat angalanermi atugassat atuarfiup kilerianut aaneqarput. Toqqit pin- gasut atorineqassapput. Taakkualu eqimattani pingasunit inuttaqar- nissaat ingerlanneqartussaavoq. Nukarliit angajulliunerusunik ilalersorlugit. Tassalu piginnae- qareersut akuleriillugit eqimattat suliarineqarsimapput. Atuarfimi- it puttasut tungaannut ingerlaneq aallartippoq. Nassatassat taquassat paarnaqutinullu puussat atuartunit agguaqatigiilluni ikioqatigiilluni tigummiarneqarlutik nassarneqar- put. Umiatsiaq Poca 505 ikaarta- atitut atorineqarpoq. Atuartunik assartuineq pingasoriarluni uter- tarluni ingerlanneqarpoq. Atuar- tut ikaarnerminni annanniutinik atisartakkanik

atisaqartinneqarput. Paarnaqu- titariarfissaq Kitsissuarsuit kan- giatuginnguani avannaatungaani inissisimavoq. Paarnaqutitariarfis- saq Upernavimmik taaneqartar- poq. Paarnaqutitariarnermut atatillugu umiatsiaqqat marluk nassarneqarput. Taakkualu tatsimi ipunnermik ilinniarluni atorineqar- nissaat siunertarineqarpoq. Taseq suniusarfigineqartussaag aginngilaq taamaattumillu sungiusarfigissal- lugu naleqqulluarluni. Umiatsia- aqqanik sungiusarnej atuartuni marlukkaarluni ingerlanneqarpoq. Malunnarporlu atuartut ilai ipun- nermik sungiussisimalluartausut. Tikinnermi toqqit nappartor- neqarput. Eqimattani pingasuni 4-ni inuttaqartuni ikioqatigiin- nikku toqqit nappartorneqarput. Taquassallu annanniutillu atisakka tupermut eqqussuunneqarput. Tupertorneq naammassineqarmat atuartut tamarmik paarnaqutinik katersinissaat tullinnguuppoq. Paarnaqutit qorsooqqinnersior- lugit katersorneqarput puunulu qernertunut immiussuunneqarput. Ilaasa puut qernertut marluk im- meraat ilaat pingasunik immiinerat ingerlanneqarpoq. Paarnaqutinik katersineq naammassineqarmat atuartut taquaminnik nerinerat in- gerlanneqarpoq. Nerineq tuperni pingasusuni ingerlanneqarpoq. Eqimattat imminnut oqaluttuutila- ajutigisarlutik nipaarutitsiartarlutik neripput. Angajulliunerusortatik ningiuliullugit. Upernaviup tasia

umiatsiaqqanik ipuneq ingerlan- neqarpoq. Atuartut marlukkaar- lutik iputsinneqartarput, nuka- ganerusut angajulliunerusumik inuttaqartittarlugu. Atuartut taseq kaajallakkaangamikku utertarput kiisalu taarsertarlutik. Tullinn- guuttuni utaqqineq sivisuumik misigineqartartoq malunnartar- poq. Kisiannili tassa tullinnguun- nissaq tatsip killinngai nikuilluni atuaqatit sammerusaajutigalugit iputtullu iliuusaa sissueqqinnaar- lugit ingerlanneqartarpoq. Sissap avatinnguani qipoqqaat puerpalut- tarnerat tusarsaasarpoq. Ukiaria- milu tassani naliginnaallinnarpoq Kitsissuarsuit eqqaata qipoqqarnik najorneqartarnera. Qipoqqaat ullut tamaasa takuneqartaraluartut puerpaluttoqartorlu takuniaaneq ingerlanneqartarpoq. Asuaa uumasorsuit alutornartut. Naak ima amerlatigilersimagaluartut allaat saarulleqartarfiit soqas- saarnerinik kinguneqartartumik. Nerereersimanermi eqqissisima- atsiarnerullu kinguneranik arsanik pinnguaatit assigiinngitsut in- gerlanneqarput.

nik orserlugit nerisinneqarput. Malunnarpoq ammassaat panertut pølsinit piumanearnerusut. Nuannisaarnerup piffissaq taku- juminaallitissimagaluaraa atuartut angerlarnissamut piareersaqqune- qarput ualikkut pingasup mis- saani. Pisattat poortorneqarlutik katersorneqareermata angerlamut ikaassuineq aallartinneqarpoq. Nassat paarnaqutinullu atuarfiup kiilerianut iliorarneqarput. Uki- amullu juullimut kransiliarineqar- nissaanut piareerugit inissinneqar- put. Kranisiliortarneq novemberip naalernerani ingerlanneqartarpoq. Juulliarlu sioqqullugu kransit angajoqqaanut nunaqqatinull tuniariarneqarput. Kransit tuniariarneqartartut piumanear- luartarput. Isertitallu aallaarsima- arnissanut katersanut ilanngullugit toqqortorneqartarput. Kransinik sananermut atatillugu juuller- paluttut assigiinngitsut aamma sananeqartarput. Tassalu juullimut pikineq siulleq augustimili seqin- narimmi silaannarittumilu aallar- tinneqartarpoq.

Foto: Viggo Andersen

Assammik arsarluni tunioranneq ajuuffimmut ilisarlugi ingerlan- neqarpoq. Kingornalu isikkamik arsalerluni iligiiaarluni unammi- neq ingerlanneqarpoq. Arsaler- neq naammassineqarmat atuartut pølsinik grillikkanik nerisinne- qarput aammalu ammassannik panertunik tikaagulliup orsua-

Lyngtur i Upernavik

Eleverne fra Ole Reimerip Atuarfia har været på tur for at indsamle lyng

Af: Hector Lennert Sørensen

Foto: Viggo Andersen

Under gode vejrforhold tog eleverne fra Ole Reimerip Atuarfia på én dags tur for at indsamle lyng. Tre klasser, sammensat af forskellige årgange, begyndte at forberede turen om morgenen, ved at smøre deres madpakker. Det er i den forbindelse vigtigt, at eleverne selv vælger deres pålæg. Det tog lidt mere tid for mindste elever at pakke deres madpakker end de ældre elever. Det er meningen, at eleverne også skal lære, hvordan man laver en madpakke. Derefter hentede eleverne telte og redningsveste fra skolens kældere. Vi skulle bruge tre telte, én til hver gruppe. Grupperne er blandede med ældste og yngste elever.

Turen begyndte med at transportere udstyr og madpakker og lignende fra skolen og ned til båden. En Poca 505 blev brugt til at sejle eleverne til en nærliggende ø, hvor båden sejlede frem og tilbage, tre gange. Eleverne havde redningsveste på under sejlturen.

Øen, som vi tog til for at indsamle lyng, hedder Upernavik og ligger lidt nordøst for Kitsisuarsuit. Vi har taget to joller med i turen og formålet er, at eleverne skal lære at ro i søen. Søen er ikke så stor og er velegnet til at ro i en jolle. Eleverne lærte at ro i par i en jolle. Nogle elever er allerede fortrolige med at ro i en jolle.

Ved ankomsten til øen hjalp vi hinanden med at slå teltene op. Tre grupper med hver fire deltagere sørgede for at slå teltene op. Madpakker, redningsveste og tøj blev anbragt i teltene. Derefter var eleverne klar til at indsamle lyng. Den mest grønne lyng blev indsamlet i sorte plasticposer. Nogle af eleverne indsamlede to sorte plasticposer og et par af dem klarede tre poser.

Efter indsamling af lyng spiste eleverne deres madpakker i

teltene under ledelse af de ældste elever. Mens de spiser fortalte de hinanden om deres oplevelser. Upernaviksøen blev brugt til at øve sig i roning i en jolle. Eleverne roede i par, hvor ældste elever roede med en yngre elev. Eleverne roede langs bredden og rundt om søen og når de kom tilbage skiftes parret. Ventetiden er lang for de ventende par, men man ventede tålmodigt til det bliver deres tur.

Der kom lyde fra pukkelhvaler, der kom forbi øen. Det er normalt i efteråret, at der er pukkelhvaler i området og selv om man ser pukkelhvaler hver dag, skal man lige se på det, når man hører lyden af hvalen. De er jo imponerende dyr. Og bestanden vokser og er årsag til, at torsken er forsvundet i området.

Foto: Viggo Andersen

Senere legede eleverne med forskellig bold lege. Først øvede man med afleveringer i håndbold. Til sidst spillede grupperne mod hinanden i fodbold.

Derefter spiste eleverne grillede pølser og tørrede ammassætter med spæk af sildepisker. Tørrede ammassætter er mere populære end grillede pølser. Ved tre tiden begyndte eleverne at pakke sam-

men og klargjorde tingene til hjemturen. Derefter sejlede vi hjem. Udstyret og lyng blev anbragt på skolens kældere. Dermed er lyngen klar som udsmykning til kranse der bliver lavet før jul. Eleverne skal lave kranse i ultimo november og sælge det til forældre og andre bygdeboere før jul. Disse kranse plejer at være eftertragtede. Indtægterne fra salget går til elevernes lejrskolekasse. Udover kransene laver man også anden julepynt som skulle sælges. Så man kan sige, at de første forberedelser til jul skete i en solrig dag i august måned.

Foto: Viggo Andersen

Ikerasaarsunni atualeqqaarneq

1. Skoledag i Ikerasaarsuk 2007

Foto: Stephen Pauli Andersen

Annancer i Ilinniartitsisoq

Du kan annoncere i Ilinniartitsisoq både som privat og som skole. Bladet bliver læst af mere end 1.000 lærere langs kysten, så det er et godt medie at annoncere efter nye lærere. Samtidig er det et godt sted at annoncere for private, da bladet bliver læst af beslutningstagerne omkring skolernes økonomi.

Ring til os og få lavet en annonce strategi
(0045) 4142 4007

Privatannoncer

1/1	side	kr. 4.000,00
1/2	side	kr. 2.000,00
1/4	side	kr. 1.200,00
1/8	side	kr. 700,00

Stillingsannoncer

1/1	side	kr. 3.000,00
1/2	side	kr. 1.500,00
1/4	side	kr. 800,00
1/8	side	kr. 500,00

Udgivelser i 2007

5	01.09
6	01.10

Inuinnartut aamma atuarfittut Ilinniartitsisoq annonceliiffigisinnaavat. Atuagassiaq sinerissami ilinniartitsisunit 1.000 sinneqartunit atuarneqartarpoq, taamaammallu nutaanik ilinniartitsisussarsiorluni annonceliiffissaqqilluni. Aamma inuinnarnut annonceliiffissaqqissuuvoq, tassami atuarfiit aningaasaqarniarnerannut tunngasunik aalajangiisartuusunit atuarneqartarami.

Sianerfigisigut taava annonceliinnissannut najoq-qutassiuutissavatsigit (0045) 4142 4007

Inuinnartut annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 4.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 2.000,00
Qupperneq 1/4	kr. 1.200,00
Qupperneq 1/8	kr. 700,00

Sulisussarsiorluni annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 3.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 1.500,00
Qupperneq 1/4	kr. 800,00
Qupperneq 1/8	kr. 500,00

Saqqummerfissaa 2007

5	01.09
6	01.10

Pension for
overenskomstansatte
lærere

**Lærernes
PENSION**

Sundkrogsvej 4, 2100 København Ø
Tel. 39 17 68 21, Fax 39 17 59 81
Mail: post@lppension.dk

www.lppension.dk

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør
Sivso Dorph

Redaktør
Hector Lennert Sørensen
B-nr.: 1225 - Box 864
Kitsissuarsuit
3950 Aasiaat

Mobil 53 73 38
Ilinniartitsisoq@greenmet.gl

Oversættelse

Elisa Isaksen
Oplag
1.300 stk.

Tryk
Offsettrykkeriet
Midtjylland

Næste nummer
1. Oktober
deadline 15. September

Nanortallip Kommunea pissarsiorpoq:

Atuarfimmi pisortaq, Alluitsup Paa

Atuarfik "Anders Nielsen"-imi Alluitsup Paanittumi, Nanortallip Kommuniani nunaqarfinni atuarii annersaanni, 1. oktober 2007 isumaqatigiissuteqarnikkulluunniit atorfinittussamik pisortassarsiorpugut. Atuarfiup pisortaata naalagaraa Nanortallip Atuarfeqarfiani pisortaq Nanortalimmi kultureqarnermut ilinniartitaanermullu allaffeqarfimmi inissisimasoq. Alluitsup Paani atuarfik maannakorpiaq 51-inik atuartoqarpoq 9-nillu atuartitsisoqarluni. Atuarfimmi atuartitsineq 1. klassemiit 9. klassemut ingerlavoq. Kommunimi pilersaarutaavoq, siunissami ukiuni 10-ni atuartarneq tamakkerlugu atuarfimmi tassani ingerlanneqartassasoq.

Suliassat:

- Pamersaanikkut allaffissornikkullu atuarfimmi aqutsineq. Atuartitsinermi pilersaarutit atuuttut tunngavigalugit atuartitsinerup pilersaarusiornissaa. Atuarfitsialaap anguniagai
- aallaavigalugit atuarfimmi ineriartortitsineq. Atuarfimmi atuakkanik atorniartarfiup nakkutiginissaa. Suleqatinik sullissineq. Angajoqqaanik suleqateqarneq. Atuarfiup siulersuisuinut allatsitit inissisimaneq. Atuarfiup aningaasatigut missingersuutaannik pilersaarusiorneq atuinermillu nakkutilliineq.

Pamersaanermut pisortassarsiorpugut

- siunnerfilimmik suleraaseqartumik takorluuisinnaasumillu
- pamersaanermut -, allaffissornermut kiisalu sulisunik aqutsinissaminut soqutiginnittumik
- suleqatigisat peqatigalugit isummersullaqqilluni tunniusimalluni atuarfiup ineriartortinnissaanut sulisinnaasumik atuarfiup sulisui peqatigilluinnarlugit, anguniagalimmik ammassumillu suleqatiginnissinnaasumik suliassanik tamakkiisumik isiginnissinnaasumik, aalajangersinnaasumik, pilersaarusiornissinnaasumik suliassanillu agguataarisinnaasumik
- suleqatit ineriartortinnissaanut suleqataalluarluni tapersersuisinnaasumik
- paasissutissiilluarnermik attaveqatigiittarnermillu annertuumik pingaartitsisumik
- ilinniartitsisutut ilinniarsimasumik meeqqanillu pamersaanikkut sullissinermit misilittagalimmik atuartitsinerup pitsaanermik ingerlanneqarnissaanik anguniagalimmik atuarfimmi atugassarititaasut atorluarlugit sulisinnaasumik atuarfiup siulersuisuinik angajoqqaanik suleqatiginnilluarsinnaasumik atuarfiup anguniagassaanik pilersaarusiornermi
- Nanortallip Kommuniani atuarfeqarfiup aqunneqarneranut peqataalluartussamik
- ajornanngippat marluinnik oqaasilimmik (kalaallisut/qallunaatut), kisianni taanna pinngitsaaliissutaanngilaq. Qinnuteqartut ilinniartitsisutut ilinniarsimasuussapput.

Atorfilittut atorfinittussaq atorfinitsinneqassaaq Inatsisartut inatsisaat nr. 21, 18. decembari 2003-imeersoq, Namminersornerullutik Oqartussani Kommuninilu atorfillit atorfinitsinneqartarnerannik maleruagassaq malillugu. Atorfik klassilerneqarpoq akissaateqarfimmi 33-imi skalatrin 46-mi, ukiut immikkut kr. 22.640,-inik tapeqartinneqarluni. Klassiliussineq inissinneqarpoq Namminersornerullutik Oqartussat IMAK-illu akornanni klassiliisarnermi isumaqatigiissut 16. februar 2007-imeersoq tunngavigalugu. Qaammammut aningaasarsisat annertussuseqassapput qaangiuttoorsinnaanerit sumiiffimmilu tapeq ilanngunnagit kr. 24.682,36. Illussaqartitsisoqassaaq tulluurtumik, maleruagassat malillugit akilerneqartussamik. Atorfik pillugu annertunerumik paasisaqarusukkuit saaffigisinnaavaat atuarfeqarfiup pisortaa Jens Korneliussen oqarasuaatikkut 61 33 25-kkut imaluunniit angallattakkakkut 49 02 25-kkut. Aamma emailivut jens@nanbyskole.gl imaluunniit atuarfik@nanbyskole.gl atorlugit saaffiginnittoqarsinnaavoq.

Qinnuteqarfissaq kingulleq tassaavoq 10. september 2007. Qinnuteqaat allagartanik uppennarsaatiniq oqaaseqaatinillu ilallugu uunga nassiunneqassaaq:

Nanortallip Kommunian, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Allaffeqarfik, Postboks 168, 3922 Nanortalik.

Deadline for næste nummer 15. September

Nanortalik Kommune søger:

Skoleinspektør til Alluitsup Paa

Stillingen som skoleinspektør på Atuarfik "Anders Nielsen" i Alluitsup Paa, som er Nanortalik Kommunes største bygdeskole opslås hermed til besættelse pr. 1. oktober 2007 eller efter aftale. Skoleinspektørens nærmeste foresatte er ledende skoleinspektør, der har placering på kultur- og uddannelsesforvaltningen i Nanortalik.

Skolen i Alluitsup Paa har et elevtal p.t. på 51 elever samt 9 undervisere. Skolens undervisning strækker sig fra 1. klasse til 9. klasse almen linje. Det er kommunens plan, at eleverne for fremtiden skal gennemføre deres undervisning på skolen i samtlige 10 undervisningsår.

Arbejdsopgaver:

- Pædagogisk og administrativ leder af skolen.
- Tilrettelæggelse af undervisningen i henhold til gældende undervisningsplan.
- Innovation af skolen i henhold til intentionerne i Atuarfitsialak.
- Tilsyn med skolens bibliotek.
- Personalepleje.
- Forældresamarbejde.
- Sekretær for skolebestyrelsen.
- Udarbejdelse og tilsyn med anvendelse af skolens budget.

Vi ønsker en pædagogisk leder der

- kan arbejde målrettet og har visioner
- har interesseret for både de pædagogiske -, de administrative - og de personalemæssige ledelsesfunktioner
- kreativt, inspirerende og engageret kan samarbejde med personalet om at videreudvikle skolen
- kan formidle et tæt, konstruktivt samarbejde mellem skolens personale i en åben dialog
- har overblik, kan træffe beslutninger, planlægge og uddelegere opgaver
- aktivt indgå som støtte for medarbejdere i deres udvikling
- lægge vægt på et højt informations- og kommunikationsniveau
- er læreruddannet og har pædagogisk erfaring fra arbejde med børn
- vil arbejde for at opnå en høj grad af kvalitet i undervisningen og sikre optimal udnyttelse af skolens ressourcer
- vil indgå i et tæt samarbejde med skolebestyrelsen og forældrekræfterne om linjer for skolens fortsatte udvikling vil indgå som aktivt medspillende i den samlede ledelse af skolevæsenet i Nanortalik Kommunia. gerne er dobbeltsproget (grønlandsk/ dansk), men det er ingen betingelse. Ansøgerne skal være uddannede folkeskolelærere.

For tjenestemandsansatte vil ansættelse ske i henhold til landstingslov nr. 21 af 18. december 2003 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd. Stillingen klassificeres i lønramme 33 skalatrin 46, med et særligt tillæg på kr. 22.640,-. Klassificeringen er fastsat i henhold til Klassificeringsaftale af 16. februar 2007 mellem Grønlands Hjemmestyre og IMAK.

Månedsløn uden overtid og uden stedtillæg er kr. 24.682,33.

Der skal påregnes undervisning, da det samlede administrationstimental udgør p.t. 900 timer årligt.

Der vil blive stillet passende bolig til rådighed, der betales efter gældende regler.

Nærmere oplysninger om stillingen kan rettes til ledende skoleinspektør Jens Korneliusen på telefon 61 33 25 eller på mobiltelefon 49 02 25. Der er også mulighed for at skrive til vores e-mails-adresser jens@nanbyskole.gl eller atuarfik@nanbyskole.gl.

Ansøgningsfristen er 10. september 2007.

Ansøgningen indeholdende beviser og udtalelser stiles til:

Nanortalik Kommune, Kultur- og uddannelsesforvaltningen, Postboks 168, 3922 Nanortalik.

Sdr. Hernhultvej 23
Postboks 867
Telefon (00 299) 32 25 50
Fax (00 299) 32 50 61
E-mail imak@imak.gl
WWW www.imak.gl

Siulittaasoq/formand

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Naapinneqarsinnaavoq peqatigiiffiup allaffeqarfiani.
Træffes i foreningens sekretariat.

Siulersuisoqarfik/bestyrelse

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Ilinniartitsisoq/lærer Esther Rosing, Nuuk
Ilinniartitsisoq/lærer Johan Reimer, Aasiaat
Ilinniartitsisoq/lærer Poul Raahauge, Nanortalik
Ilinniartitsisoq/lærer Mikkel Lybæch, Tasiilaq

Allatseqarfik/Sekretariatet

Ammasarpoq ataasinngorneq - tallimangorneq
Nal. 11.00 - 16.00
Åbent mandag - fredag
Klokken 11.00 - 16.00

Fuldmægtig

Jensigne Bergstrøm

Sagsbehandler

Lisbeth Frederiksen